

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numi plăindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumerează și la poste și la librării.

În București

primesc abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Un număr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

La

Abonament lunar

pentru August st. v.

— cu prețurile din capul foii —

invită

Administrațiunea ziarului „TRIBUNA“.

Situațiunea internă.

Desbaterea asupra proiectului reformei administrative din Ungaria a aflat un sfârșit cu totul neașteptat. Contele Szapáry a pășit la luptă cu un curaj și cu o conștiință de sine atât de mare, încât presupunerea parea cu totul îndreptățită, că guvernul maghiar va suporta cu indulgență și abnegațiune toate câte i-se vor pune în cale, pentru a duce la biruință acest proiect de lege combătut cu atâta vehemență de kossuth-isti. Contele Szapáry și-au asigurat spre acest scop conlucrarea și sprijinul contelui Apponyi, conducătorul opozițiunii moderate. Raportul între contele Szapáry și contele Apponyi era într'un timp atât de amical, încât se credea, că fuziunea partidelor politice conduse de acești bărbați era un lucru hotărât și așteptat numai ocaziunea binevenită pentru a dobândi chip și formă și a fi prezentat ca un fapt complinit înaintea lumii.

Dintr'odată contele Szapáry se socotese altfel, cedează partidului kossuth-ist și și retrace proiectul pentru reforma administrativă. Prin acest pas al guvernului toată situațiunea parlamentară din Ungaria o suferit o schimbare esențială.

Înainte de toate prin acest pas guvernul a dovedit în mod eclatant slăbiciunea sa. Curajul și rezoluțiunea sa arătată la începutul luptei n'au putut fi veritabile, ei numai o mască pentru a spăria pe alții — o aparițiune, care o găsim des în politica maghiară. În fața acestui eșec al guvernului opozițiunea moderată trebuia să caute a se de-face cu cea mai mare grabă de aliatul său, pentru-ca nu cumva urmările desastrului să se descare și asupra ei. Contele Apponyi nici nu s'a socotit nici un singur moment despre cele ce ar fi de făcut, și prin o declarațiune simplă în cameră anunță desfacerea alianței între partidul liberal și partidul opozițiunii moderate. Declarațiunea contelui Apponyi a fost însoțită de aplauzele generale și șgomotoase ale ambelor partide kossuth-iste. Această manifesta-

țiune însemnează fără îndoială unirea întregei opozițiunii.

Judecând după tonul zărelor maghiare opoziționale s'ar părè, că contele Szapáry cu partidul său se află pe doaga morții politice și că a răsarit pentru națiunea maghiară noul soare politic în persoana contelui Apponyi. „Budapesti Hirlap“ dice, că vorbirea de Joi a contelui Apponyi înseamnă desfacerea sa totală de partidul liberal și proclamarea pozițiunii sale conducătoare în fruntea întregei opozițiunii. Deși vorbirea sa nu conține o provocare la alianță, totuși impresia a fost, că se face coalițiunea partidelor opoziționale contra contelui Szapáry și a partidului liberal. Aceasta ar fi cea mai bună pregătire pentru alegerile viitoare. Situațiunea parlamentară arată un viitor cu un guvern al stângii sub conducerea contelui Apponyi. „Pesti Napló“ își încheie apreițiile sale cu cuvintele: „Întreaga Ungarie și opozițiunea sa publică sânt de o părere: că viitorul e al contelui Apponyi“.

Guvernul contelui Szapáry va trebui să tragă mai curând sau mai târziu consecuențele din eșecul suferit. Dacă retragerea proiectului reformei administrative e astăzi însoțită de fel și fel de tertipuri parlamentare, care au scopul de a ascunde eșecul, faptul nu se poate nega, că guvernul a fost silit prin opozițiune a renunța pentru acum la votarea legii atât de mult discutate. Ear' acest „pentru acum“ are o mare întindere în timp. Căci „la toamnă“, — mângăierea tuturor guvernelor slabe, — kossuth-istii nu numai că nu vor fi mai osteniți pentru a continua cu obstrucțiunea începută, ci din contră ei tocmai din dovada slăbiciunii guvernului și din recreațiunea ferilor parlamentare vor trage nouă puteri pentru a zădărnici proiectele guvernului. Prin urmare acest „la toamnă“ poate să fie și identic cu capitularea deservită a guvernului. Combinațiunea sau dorința, că domnul Apponyi ar fi să moștenească situațiunea parlamentară atât de incurcată și încă în fruntea unui guvern al opozițiunii întrunite, sună cam paradoxă. Contele Apponyi după chiar mărturisirile sale proprii e un aderent sincer al reformei administrative pe temeiul numărării funcționarilor. Ambele partide kossuth-iste sunt contrari hotărâți ai acestui principiu. Cum va pute urma deci după contele Szapáry, contele Apponyi? Și cum acest din urmă va să se împreune principii politice atât de opuse? În ce mod se va găsi puntea între

opozițiunea moderată, care recunoaște transacțiunea dela 1867, și între partidele kossuth-iste, care țin la independența statului maghiar și la uniunea personală?

Din toate aceste reese un singur lucru: Guvernul contelui Szapáry e prea slab pentru a se mai ține, dar' neavând următori, el va trebui să se mai țină.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiu, 29 Iulie st. v.

Afaceria Ugron-Uzelac.

Comisiunea de imunitate în ședința sa dela 8 Aug. a terminat pertractarea acestei afaceri și a hotărât cu opt contra trei voturi ale opoziționalilor, că după-ce în ordinea de casă nu sânt prevădute modalități, ca membrii casei și persoane ce nu fac parte din casa deputaților să poată primi satisfacție, când le este vătămâtă onoarea; după-ce s'a întâmplat adese-ori, ca deputați între sine și persoane afară de casa deputaților să ceară satisfacțiune cu armele cavaleresci pentru vorbiri rostite în casa deputaților, fără-ca să se fi dispus ceva din punctul de vedere al imunității; după-ce în fine comisiunea cercetând cazul s'a convins, că căpitanul Uzelac a cerut satisfacție numai pentru cuvintele ofensatoare rostite la adresa persoanei lui: comisiunea nu găsește de trebuință, ca casa să se abată dela praxa de până acum și să facă în cazul concret vr'o dispoziție din punctul de vedere al dreptului de imunitate. Mai departe comisiunea a hotărât să atragă atențiunea casei, că măsurile în vigoare ale ordinii de casă nu sânt suficiente pentru a apăra pe membrii casei și cu deosebire persoane străine de insultele ce li-se pot aduce prin abuz de libertatea vorbirii. Deputații opoziționali au însinuat vot separat contra acestui conclud.

Alianța franco rusă.

Relativ la scirea lui „Times“ despre încheierea formalei alianțe între Rusia și Franția, primesce „Pol. Corr.“ următorul comunicat dela Berlin: În cercurile politice de aici se presupune, că scirea lui „Times“ se bazează pe o exagerare a celor întemplate în adevăr. Se consideră ca de sine înțeles, că admiralul Gervais a avut consultări cu personalități rusești; aceste totdeauna au loc, când funcționari sau militari înalți ai unei țări sânt trimiși cu misiuni oficiale la curți străine. Nu este

nici-decum exclus, că se vor fi pus și pe hârtie eventuale pertractări ale admiralului cu vre-o persoană înaltă rusească și că adevărul respectivelor protocoale va fi fost întărit prin iscaliturile celor părtași. Astfel de acte, dacă vor fi existând, au însă totdeauna numai valoare istorică și între ele și un veritabil tractat de alianță este o mare deosebire. La tot cazul se poate constata, că primirea escadrei franceze a produs atât în Rusia, cât și în Franția o mișcare ce nu ar pute fi mai mare nici atunci, când ar fi lucru hotărât, că Franția în toate eventualitățile poate conta la ajutorul Rusiei. Aceasta, se înțelege, nu este așa, căci și o veritabilă alianță între Rusia și Franția nu s'ar pute închipui altcum, decât pentru câteva eventualități bine precisate. Cu greu se poate crede, că Rusia nu mai decât ar păși în mod ofensiv, dacă Franția, urmărind interese exclusiv franceze, ar începe războiul, la care neobosit se pregătesce de 21 de ani. Însă în Franția opinia publică este ușor de sedus și credința răspândită de present acolo, că Rușii vor fi în viitor tovarăși de arme ai Francezilor, la care pot conta sub toate împrejurările, a urcat în mod ce inspiră îngrijiri orgoliului Francezilor. Acesta este un adevăr, asupra căruia celelalte țări nu trebuie să-și facă iluziuni optimiste, căci el va fi poate normativ pentru evenimentele unui viitor foarte apropiat.

„Journal de Paris“ desaproabă toastul rostit de Cernaieff la Moscova și îndrumă la telegramele Țarului către Carnot și către primarul din Cherbourg, care nu trec preste o manifestațiune amicală și care singure sânt normative la apreițiunea situației și nu admit deducțiunea, că Rusia se va întrepune pentru poftele de revanșe ale Francei. De aceea să se ferească ori-cine a exagera înțelesul deșilor împăratului Rusiei și a le da un postscriptum, pe care împăratul Rusiei nu l'a intenționat.

Cehii tineri contra triplei alianțe.

Într'o adunare electorală, ținută în cercul Weinberge, a comunicat deputatul Herold între aprobări furtunoase ale adunării, că delegațiunea cehă din consiliul imperial este cu deservire solidară cu Vasaty în părerea, că alianța cu Germania este păgubitoare, căci printr'însa se aspiră numai la germanizarea Cehilor și la preponderanța germanismului asu-

pra tuturor popoarelor slave. Din acest motiv Cehii tineri aprobă toate discursurile de primire, rostite la sosirea oaspeților slavi la expoziția din Praga. Într'un punct însă deputații Cehilor tineri nu se unesc cu Vasaty, anume în ceea-ce privește împărțirea Balcanilor, pentru-că atunci cea mai mare parte ar veni la Ungaria, ceea-ce ar mări și mai tare preponderanța deja insuportabilă a acesteia. Mai departe a anunțat Herold guvernului cea mai vehementă opozițiune, pentru-că acesta tinde numai spre germanizare și centralizare. În decursul vorbirii lui Herold guvernul și Cehii bătrâni au fost tractați cu strigăte de „Hamba“.

Presa bucureșteană și dl Vincențiu Babeș.

IX.

Reflectând la articolul publicat de „La Liberté Roumaine“ și înregistrat de „Timpul“, „România“ (nr. dela 16 Iulie v.) se pronunță în următorul mod:

„Nu ne împoartă cine a inspirat articolul în chestiune; dar' în ce privește conținutul său sântem autorizați a da cea mai formală desmintire asertiunii, că dl general Florescu ar fi consiliat dlui Babeș linia sa de conduită politică, și declarăm, că această asertiune este o calomnie nedeamnă.“

„Cu ocaziunea ultimei sesiuni a Academiei Române dl V. Babeș, care este membru academic, venind în București a vizitat pe mai mulți bărbați politici, între care și pe dl general Florescu; dar' în această vizită de politeț făcută dlui prim-ministru n'a fost cea mai mică vorbă nici de politica kossuth-istă, nici de cea rusofilă. Dl Babeș, om bătrân, de a cărui onorabilitate nu ne îndoiim, mărturisează în conștiință, dacă insinuățiunea la adresa dlui general Florescu nu sânt infame calomnii.“

Reproducând această desmintire „La Liberté Roumaine“ (nr. din 16 Iulie v.) adaugă dela sine următoarele:

„La Liberté Roumaine“ și după ea „Timpul“ n'au făcut decât au reprodus afirmațiunile dlui Babeș. Dacă sânt calomnii, ele vin dela acest din urmă.“

Sub titlul „Se cere lumină“ „Timpul“ (nr. dela 17 Iulie) reflectează în următoru mod la desmintirea dată de „România“:

„Publicând, după „Liberté Roumaine“, articolul, prin care se dă seamă de politica dlui Vincențiu Babeș, și se amintesc versiunea, că dl Babeș, își justifică această politică prin alegațiunea, că ar fi fost inspirat de personalități marcante din România, prin

FOIȚA „TRIBUNEI“

O călătorie în satele românești din Istria.

De

Teodor T. Burada.

(Urmare.)

Dialectul româno-istriean.

În cea mai mare parte limba ce o vorbesc Românii istrieni se vede a fi de origine latină și se aseamănă limbii noastre, cu aplicare spre dialectul Moșilor din Transilvania¹⁾, care dialect nu-mi era tocmai necunoscut, deoarece-ce în timpul călătoriei mele în Abrid și în țeara Moșilor și mai ales în comuna Roșia, unde făcusem cunoștință cu părintele Măteșcanu și avusesem prilejul de a cerceta mai de aproape acest dialect.

În dialectul româno-istriean se mai găsesc multe cuvinte ce sânt în limba macedo-română, așa: *acmoace* (acum), *îvve* (unde), *mușat* (frumos) și altele.

O sumă de cuvinte străine ce se află între vorbele românești ale lor par a fi introduse mai încoace, și pentru aceste cuvinte, dacă caută să-și reamintesc cum se dicea din bătrâni, ei găsesc cuvântul potrivit de origine românească.

Astfel pe unele locuri, se dice *brec* (slav) în loc de *câine* (câine); *veaz* (slav) în loc de *ste*, *medved* (slav) în loc de *urs*, *iezer* (slav) în loc de *lac*, *iardm* în loc de *jug*, *iesig* în loc de *frasin* (trasin), *iecimic* în loc de *orz*, *mielovit* în loc de *steyar* etc.

Caracteristica dialectului istriean consistă mai ales în aceea, de a schimba consoana *n* în *r*, când se află între două vocale, ca de pildă *bire* în loc de *bine*, *mire* în loc de *mine*, *mără* în loc de *mână*, *päre* în loc de *pâne*, *bur*, *bun*, *vr*, *vin*, *lără*, *lână* etc.

Această schimbare de altminterlea se observă în multe cuvinte și în limba română dela noi, ca în *pără*, *pär* în loc de *până*, *marunt* în loc de *manunt*, *nimire* în loc de *nimenea*, *amerințare* în loc de *amenințare*, *rărunchi* în loc de *rânunchi* și altele.

Nu cred de nevoie a reveni asupra gramaticii dialectului româno-istriean, căci a fost descris în destul de Ioan Maiorescu în cartea sa „Itinerar în Istria“ pag. 31 și următoare.

Înainte de alte specimene ale dialectului româno-istriean, pe care le vom arăta la adnexa V., reproduc aici două rugăciuni: „Tatăl nostru“ și „Rugăciunea cătră sfânta Maria“, pe care le-am cules din gura poporului:

Tatăl nostru.

Ciacia²⁾ nostru carile ești în cer,
Neca se sfoete numele teu,

Fie volia ta cum e în cer,
Așa și pre pământ.
Părea noastră de saca și
Da-ne astăzi
Și las nostre pecata
Ca și noi lesam a nostora dînjiaci,
Și nu ne duc în napastă
Și ne zbaveșt di reo. Așa să fi.

Rugăciunea Sfintei Marii.

Sora Maria, plină de milostă, Domnul cu tire. Blagoslovit est tu întru mulierii și blagoslovitu-i ploda dela utroba³⁾ ta Isus.

Sora Maria, Maia Domnu, roga Domnu za noi acmoace și în vreme de moartea nostru. Așa să fi.

Eată și alte mustre de frase ale Românilor istrieni, pe care de asemenea le-am auzit însumi în vorbirile lor curente: Mari demareată viră-va fețioru cu plugul cu patru boi. Ceasta feata e mușata, are peri și ochi negri. Prevtu nostru nu cuvintă în baserică vlašchi. Baserica noastră e mușată. Feți ru mes-a la ur cătun prope di Birdo. Io sām mai betăr di tire, io sām mai tîrer de tire. Za ce ai dat părea a lui, putut-ai da mie. Io voi veri după tire acmoace. Ai cusut te cameșe. Camisola are do măreci. Sorerle lu nostru Podesta, escu moarte. Ratași-mi calea cătră voștra casa. Cărele latră. Ceasta lume facut e cu scalele, urii merg în jos, urii în sus. Batș fieru pă-r-i cald. Astăzi mie, măre țire.

Carle cere afi. Carle crede în Domnu, Domnu-i juta. Carle e bur terăr, e bur și bătăr. Ce ai făcut ieri după ciră. Ventu rescoperit-a casa. Dați firu și ovesu la cali. Căt vinți ceasta vacă. Dă-mi ceva de merindat.

Mă opresc cu astfel de citări, neavând intenția și nici puțința de a reproduce întreg dialectul, țin însă a arăta totuși, că unele descrieri făcute de străini, precum sânt Italianii și nemții ce s'au interesat de acești frați ai nostri înstrăinați, sânt departe de a fi oglinda exactă a limbii ce ei vorbesc, deoarece-ce nici în limba italiană și nici în cea germană nu se află în alfabetele lor vocalele *ă*, *î*, și de asemenea se dă o astfel de pronunțare consoanelor *c*, *ș*, *z*.

Astfel de pildă găseșc într'un articol din gazeta „L'istria“⁴⁾ din Triest, scos de dl Anton Covaci, ce-l vom reproduce la anexa IV., următoarele două narațiuni ca mostre de limba româno-istrieană:

1 „Doi omiri (n) amnata en ra (la) se calle, ur (un) de jegli afflat-a o secura, e egliama: Oh vedi, ça am jo afflat. N'am afflat moresi sice cella ato; ça aremo afflat. Salec pocle verita cegli cargli secura a pglherdut, e vesuta secura en mera lu celu car levo afflat, poçnita maltrateil sa tata. O morg esmo egliamata jegli tunce. Compagnu a lui. Nu smo, moresi tice, ma jessam.

„Saz ca, tu secura afflut egliamata jon vo e, „no noi amo vo afflat“.

Doi oameni mergau în calea lor. Unul din ei afflat-a o secure și strigă: Oh, vedi ce am afflat eu; n'am afflat eu, trebuie să dici, dice celalalt, ci, noi am afflat. Puțin după aceea venit-a cel care a perdut securea și vëdut-a securea în mână celui care a afflat-o, și a început a-l maltrata ca pe un tâllhar. O morți sântem strigat-a el atunci. Companionul lui dise: Nu „sântem“ trebuie să dici, ci „sunt“. Pentru-că tu când ai afflat securea dis-ai: eu am afflat-o, ci nu: noi am afflat-o.

2. „Iarna fost-a cruta race. Fruniga „care avut neberito en vern guda hrană, „stata smirom en ră să casa. Ceroccu „seboidit su permint patita de home e „de race. Rogata donche fruniga necaegl „duje salec munca sa xivi. E fruniga sice, „juva ai tu fost en jirima (inima) de vera. „Saç ce n'ai tu tunce a te xivlengle pre- „pravit. En vera sissa ceroccu cantatam mi „divertimant cargli trecut. E furnica ersuch: „Sai tu en vera cantat, acmoace chei jarna „e tu xoca“.

Post-a iarna foarte rece. Furnica, care avea adunată multă hrană de cu vară, stătea liniștită în casa sa. Grierul vîrit sub pământ a suferit de foame și de frig. Rugat-a deci pe furnica, ca să-i dea puțin ce mănca, ca să trăească. Furnica dice: unde ai fost în mijlocul verei. Pentru-ce tu atunci nu ai pregătit al țeu traiu. În vară, dis-a grierul, cantat-am și desfătat-am pe cei care treceau. Și

¹⁾ Vezi Rotacismul la Moși și Istrieni“ de Teofil Francu și George Candrea București 1889.

²⁾ Se dice și *tatiata* și *tata* în un le locuri din Valdarsa.

³⁾ Pântec.

⁴⁾ An. 1848 nr. 1, 2.

tre care dl general Florescu și principele George Bibescu, noi diceam în ce privește pe dl general Florescu:

„Noi nu credem, ca dl general Florescu să fi sfârșit pe dl V. Babeș a urma o politică kossut-istă și rusofilă, și ne așteptăm să desmintă această faimă.”

„Aveam dreptate să nu credem în acea versiune și să comptăm pe desmintirea generalului Florescu, căci d-sa s'a gândit a da prin „România” de așază următoarea formală desmintire: (urmează citatul din „România” reproduc de noi ieri.)

„Așadar în ce privește pe generalul Florescu, și dînsul trebuie scos dintre persoanele marcante, care ar fi inspirat pe dl Vincențiu Babeș.

„Ar rămâne principele George Bibescu. Acesta fiind absent din București, n'a putut până acum să iee cunoștință de articolul dînsului „Liberté Roumaine”. Se poate, ca și d-sa să desmintă pe dl Babeș.

„Dar în cazul, când n'ar face aceasta și ar lăsa să se acrediteze versiunea, că d-sa îndemna pe dl Babeș a face o politică rusofilă, oare o asemenea inspirație îndreptăția pe dl Babeș să asigure pe confrății sei de preste munți, că își lua inspirațiunile dela „personalități politice” marcante din România?”

„Oare este permis președintelui comitetului partidului național din Transilvania să ignoreze până într'atăta relațiunile politice din România, încât să confunde pe principele George Bibescu cu „personalități politice” marcante din România?”

„Principele G. Bibescu n'a fost nici-odată considerat de nimenea ca o personalitate politică. Dînsul s'a expatriat de mic copil din țeara sa natală și și-a petrecut mai toată viața în străinătate, unde de altminterea a știut să se ilustreze, atât în serviciul armatei franceze, cât și pe terenul literar. Nimenea nu cunoaște însă pe prințul Bibescu ca om politic și cu atât mai puțin îl cunoaște cineva ca atare în Țeara-Românească, unde nu se ocupă decât de administrația așezămintelor brancovenesci în calitate de ef.

„Se poate, ca numai dl Babeș să nu știe acest lucru?”

„De-altminterea am fi curioși să știm, cum s'a putut înțelege dl Babeș cu principele Bibescu, când cel dintâiu nu știe francezește, iar cel de al doilea nu știe românește.

„Dacă dl Babeș nu poate cita alte personalități politice marcante din România, dela care s'a inspirat, atunci se poate dice, că nu s'a inspirat dela nici o personalitate politică.

„În ce privește articolul lui „Cato” din „Lupta”, în care se dice, că toate acușățiunile aduse în contra dlui Babeș nu sînt decît rezultatul intrigilor dlui Dim. Sturdza, se poate ca d-sa să aibă dreptate. Credem și noi, că dl Dim. Sturdza a inspirat articolul din „Liberté Roumaine”, și am spus-o chiar când am produs acel articol. Noi n'am căcut însă victima nimerei, căci n'am afirmat nimic, ci am dat pur și simplu seama de un articol, care releva lucruri foarte grave cu privire la politica națională de preste munți. Făcînd aceasta am procurat și lui „Cato” și generalului Florescu și tuturor celor interesați privilegiul de a se explica, și dacă lumină deplină se va face în această chestiune, noi nu vedem nici un rău pentru cauza națională.

furnica rîdînd: dacă tu ai cantat vara, acumă că-i iarnă, tu joacă.

După controlul ce însumi am făcut asupra acestor două specimene, am vădut, că pronunțarea dreaptă a Românilor istrieni e altfel, — lucru ce și dl Covaci mi-a mărturisit, — mi-a spus însă, că nu putea să scrie altfel sunetele ce le audia în dialectul româno-istriean, din cauză, că nu cunoștea literile corăspundătoare.

Deci mostrele de mai sus trebuiesc transcrise astfel:

— Doi omiri amnata în ra sea cale, urde ieli aflat-a o secură, de cliamă: Oh veđi ce am io aflat. N'am aflat morești dice, dice cela ato; ma aremu aflat. Zalec pocle verit-a celi carli secură a pierdut, veđut-a secură în mără lu celu carle vo aflat pocnita maltrateil za tata. Oh morți esmo cliamata eli tuncce. Compaana a lui. Nu smo morești dice, ma iessam. Za ca-i tu secură aflat cliamat-ai: Jo'n vo e, no noi amo vo aflat.

— Iarna fost-a cruda race. Fruniga cara avut neberito în veară ciuda hrană, stat'a smiron în ră să casa. Frunigu seabodit su pamēnt, patita di home e di race. Rogat-a donche fruniga nece ieli diue zalec munca za jivi. E fruniga dice: Juva ai tu fost în irimă di veră. Zaci che n'ai tu tuncce a te jivlene prepravit în veră dîs-a cercecu, caut-tu-am mi divertit-am carli trecut. E fruniga erzuci: S'ai tu în veara cantat, acmoce că-i iarna, e tu joacă. (Va urma.)

„Discuțiunea nu poate fi decăt folositoare într'o asemenea impregiurare și cei acușăți n'au decăt să se disculpe.

„Cel care trebuie să vorbească acum e domnul Vincențiu Babeș. Articolul din „Liberté Roumaine” citează fapte precise și acușă pe domnul Babeș, că a făcut pe compatrioții sei să creadă, că politica, pe care o urmează, îi este sfătuită de personalități politice din România. Până acum dl Babeș a primit din toate părțile desmintiri în această privință. Căci dacă politica domnului Babeș nu i'a fost inspirată nici de șefii partidului liberal, nici de șefii partidului conservator și cu atât mai puțin de capii grupului constituțional, atunci de cine i'a fost inspirată? De prințul G. Bibescu?”

„Și se se noteze, că nici nu ne ocupăm pentru moment de chestiunea, dacă politica urmată de dl Babeș e bună sau rea, ci numai de chestiunea, dacă domnul Babeș a făcut pe fruntașii români din Transilvania să creadă că jacea politică îi este inspirată de bărbații politici din România și în cazul acesta, dacă afirmările domnului Babeș erau întemeiate, sau nu pe adevăr.

„Lucrul acesta credem, că avem dreptul să-l șcim și noi și frații nostri de preste munți.

„Să așteptăm rezultatul întrunirii dela Sibiu și vom da seama de acest rezultat cu cea mai mare nepărtinire.”

Dile de sərbatoare în Sălagiu.

Băreșul-de-jos, 6 August.

(Raport special al „Tribunei”.)

I.

Plin de cele mai sincere sentimente ale bucuriei viu a Vē raporta pe scurt mersul adunării generale a despărțământului sălagian al „Asociațiunii” din acest an. Cu drept cuvînt s'a putut dice ziua aceasta: Ziua, care a făcut Domnul, ca să ne bucurăm și să ne desfătăm într'însa. Poporeni Seligului cu bucurie, cu cordialitate au primit pe oaspeții, care au alergat din depărtare, pentru a lua parte la adunare, li-au servit lor cu inimă curată și au grijit, ca nu cumva careva dintre oaspeți să meargă cu suvenirii neplăcute. Ba încă și providința a favorizat această adunare ca și care de imosantă nu s'a mai pomenit decănd există despărțământul ce altcum e bun angur pentru viitor; — cu dîle înainte a fost timp frumos și îndemnător de a merge la adunare.

În ziua adunării locul seninului din dîlele precedente l'au ocupat nori negri, amenințînd cu vîrsarea conținutului lor, — voină a lăcrima, vîdînd suferințele ce au de a îndura filiciei Români; vîdînd, că Români nu numai că nu sînt ajutați pentru a înainta în cele culturale din visteria statului, unde și ei contribuiesc din sudoara feței lor, că ei în patria lor sînt tractați ca străini, ca fii vitregi, ci mai mult sînt împedecați și în aceea, ca ei de ei să deie înainte, să se proposească după-cum potescse recerînțele timpului, glasul deceniului ultim al secolului luminilor va să dice al XIX-lea; dar nu cer să verse lacrimi asupra trecutului, bun rău cum a fost, — a trecut; nu vîrsăm lacrimi nici noi. Să emendăm ce'a fost rău în trecut și atunci vom pute avea speranța firmă, că atunci, când s'a repeta istoria trecutului, — căci ea se repetă — noi nu o să fim cei din trecut nepășători optimisti, ci oameni gata pentru a pricepe glasul momentului și a sări la luptă înarmați bine cu armele științei, iubirii de neam, ale energii și virtuții, fiind uniți în cugete și simțiri, și așa o să se întempele, la ce am fost spectatori și în ziua de azi, că după nori va urma senin și precum în ziua de 3 August s'au depărtat norii unul după altul și a strălucit soarele în toată pompa și splendoarea lui și pe orizontul neamului românesc, va răsări soarele dreptății, a cărui și numai speranța încăldește inimile de bine la fapte nobile și luminează ca să vadă calea cea mai potrivită pentru a ajunge la scop, de a vedé și orizontul românismului albastru și senin.

Selsigul e o comună curat românească, oameni cu stare bună, sirguitori și între nație se pot dice culți, ceea-ce în mare parte e meritul părintelui protopop Indre și al zelosului capelan și ginere Vasilie Pop. Satul e așezat pe un plai mînos, pămîntul aduce roade îmbelșugate; prin sat șerpuesce încet-încetinel valea de nume istoric Sălagiu, al cărei fiecare picur își șoptesce îndoișoare și bucurie: îndoișoare, căci vede, aude suferințele ce trebuie să îndure locuitorii români ai aceluia teritor, care e numit după numele ei și care e despărțit de cătră marea Ardeal, — sînt multe și mari; bucurie, căci pe teritorul acesta s'a născut și trăesc bărbații, care cu dreptul românismului în mână, prin urmare și al culturii și civilizațiunii luptă cu tărie, înfruntînd atacurile și înlăturînd obstacolele puse în cale de răuvoitorii neamului nostru; ne spune, că în partea țerii numite cu numele lui trăesc

bărbați, pe care a-i avé în sinul seu s'ar simți mîndră ori-și-care națiune, ear' noué Românilor ei ne sînt fala. Istoria ne spune prezentul, ne arată la evidență, Sălagiu ne șoptesce îmbărbătându-ne, că „lucrările cele mari, ideile cele nemuritoare, oamenii cei însemnați iau nascere mai ales într'o atmosferă de presiune, de absolutism și de ignoranță.”

Prelungă sat curge Someșul, care e hotar între Chior și Sălagiu, care cu sgomot de protest ne spune, că în Ardeal sufer Români. — Ce frumos e a vedé unde curge Sălagiu în Someș, cum se povestesc și cum se mîngăie unul pe altul dîcînd: „Românul nu o să peară, — unire dă putere” și el va pricepe aceasta pe deplin.

Timpuri triste, veacuri de grea încercare au avut să petreacă Români aici în țeara aceasta. A fost o greșeală politica dela Traian, că el a trecut preste hotarele firești ale imperiului seu și a cucerit acea parte a Europei, care în toate veacurile a fost cercată cu cea mai mare sete și dor ferbinte de barbari, a căror urmă a fost ruiii și devastățiunii. Romanii așezăți aici nu mult după aceea au rămas ei de ei, — fiindcă legiunile postate aici au fost retrase spre apărarea țerii maice, — se se apere în contra atacurilor continue și grosnică ale înfricoșătorilor dușmani barbari, dar vitalitatea lui extraordinară l'au înzestrat cu putere de a învins toate greutățile. — N'a perit atunci, când întunerecul era îngrozitor, când pe orizont nu s'a arătat nici o stea, nici o rață de mîngăiere, numai norii apăsării, încălării și suferinței, când nu s'a ivit nici o cărare, pe care să fi putut eși dela întunerec la lumină, dela moarte la viață, — căci poporul, avînd credința în D-șeu, n'a disperat, n'a perit, ci a eșit intact pentru dîle mai bune. Și oare cine i'a fost îmbărbătătorul, încurajătorul, mîngăitorul în aceste timpuri funeste: credința în D-șeu.

D-șeul neamului românesc a fost, care ne-a scăpat din atâtea desastre, ne-a scăpat de moarte, — biserică a fost școala românismului. Și Românul și azi, când timpurile întunerecului sînt trecute, toate afacerile sale le începe cu implorarea ajutorului D-șeului celui puternic al Românilor.

Dimineața a fost misă solemnă, la care a pontificat rev. A. Barbulovici, vicarul Sălagiului și președintele despărțământului cu asistența mai multor proști. Biserica nouă spațioasă plină de inteligență, nație de prin satele vecine și din loc. Misa a fost maiestoașă. Solemnitatea misei au ridicat-o corurile vocale, care au cântat pe rînd. Unul al Șomutenilor, care stă sub conducerea bravului învățător Ilie Pop, și altul din Băreșul-de-sus, care e dirijat de Teodor Varna. Cîntările au fost executate cu acuratețe, laudă dlor conducători și coristi.

Cor vocal! Pentru-ce nu se nisue o toți învățătorii a înființa de atari, roadele binefăcătoare ale acestor întreprinderi sînt nespuse de mari.

Românul, despre care dice inimicii neamului nostru, că nu e apt pentru civilizație, cetesce nu numai literele regulate, ci și noțele. Pentru dragul cîntării învață și carte în vîrstă mai înaintată, ear' școalele se dă un ajutor puternic în ajungerea scopului de a da societății oameni cu carte, căci ce a învățat în școală are unde exercicia. Nu desășur mai departe tema aceasta, sînt convins, că toți sînt de acord cu mine în ce privește utilitatea corurilor vocale, ci dice: înainte cu D-șeu și pe acest teren!

La finea liturgii rev. dl Barbulovici în termeni frumoși și călduroși, exprimînd simțimintele inimii lui cele nobile și iubitoare de tot ce e românesc; în cuvinte venite dela inimă și care au pătruns la inima fiecărui ascultător, cu glasul lui cel sonor a ținut o cuvîntare ocașională. A desvoltat așa frumos lipsa și folgasele iubirii și ale unirii între sine a Românilor, încăt cred, că după prezenții s'au depărtat din biserică cu acel propus firm, că o să lase la o parte împărechierile din trecut, că pentru lucruri private nu o să strice cauzei publice, pentru certe personale nu o să se retragă nime de a lucra împreună cu desaproapele seu la ajungerea scopului deobște al Românilor, după-ce singuri nu isprăvesc nimic, ear' uniți prin asocieri roadele sînt îmbelșugate. — A vorbit despre credința în D-șeu; — a zugrăvit cu colorii adecuate, că ce a făcut credința în Dumnezeu a poporului român în trecut, ce lucrează în prezent și ce rezultat, stare de fericire o să ne aducă în viitor.

Sub impresiunile puternice ale acestei vorbiri ne-am depărtat din biserică, pentru a ne pregăti la adunare, care, venind trăsurile una după alta cu oaspeții, promitea a fi foarte cercetată.

La 11^{1/2}, a fost deschisă adunarea în biserică de rever. domn Alimpiu Barbulovici, presidentul despărțământului.

(Va urma.)

CORRESPONDENȚA „TRIBUNEI”.

Valea-Murășului, în August 1891.

(Afaceri școlare-bisericești.) Sînt acum doi ani trecuți, decănd cetisem în coloanele stimatului dîr „Tribuna” nisece corăspondențe privitoare la parochia greco-or. din orașul Alba-Iulia, în care unor bărbați de frunte li-se făceau imputări, și aceasta se întempele din partea unor oameni ce voiau să pescuească în tulbure și care nici nu aparțineau confesiunii gr-or.

Întorcîndu-mă în dîlele trecute prin orașul Alba-Iulia, m'am interesat a auđi, că de prezent cum mai stau treburile în această parochie și ce progrese ar fi a se constata, căci după avîntul, care-l luaseră mai nainte cauzele acestei parochii, mă așteptam tot la mai mult. Spre măchuirea mea, cea-ce am aflat m'a indignat.

Am înțeles, că aici, în urma pășirii necorecte a consistorului arhidieceșan din Sibiu, a devenit la cărma parochiei un comitet parochial compus din nisece oameni simpli, fără carte și sub conducerea lui Ioan Cirlea, măcelar de profesiune.

Cea dintâiu afacere a acestui comitet parochial a fost aceea, că a în-cuiat biblioteca școlară și de un an de dîle acele multe cărți prețioase sînt subtrase dela folosința tinerimii române fiind ascunse ca lumina sub broc. Această faptă scandaloasă și neumană s'a adus la cunoștința consistorului arhidieceșan, care îndată a și mandat prin oficiul protopresbiteral deschiderea bibliotecii, și acest ordin s'a și publicat în biserică, însă urmare nu i-s'a dat, ci din contra Ioan Cirlea a voit să facă vîdetoare cărțile din bibliotecă, dar până acum nu și-a putut afla cumpărători, cu toate-că el după ale lui cunoștințe le-ar vinde foarte lesne. Aceasta o deduc din acea întempele, că vîdînd el noué tomuri din „Corvorbirile Literare”, a strigat, că ce cărți vechi sînt acele, acele nu s' de treabă și pe acele nu poate să deie nimeni bani.

În favorul acestei biblioteci au dat și teologii din institutul Andreian 2 reprezentățiuni și venitul curat de preste 60 fl. s'a administrat acestui comitet, dar pe seama bibliotecii din acei bani nici un crucer nu s'a folosit, ci acei bani s'au dat împrumut pe cametă, ca-și-când ar fi iertat ase puté seduce publicul contributor.

E adevărat, că înainte de aceasta cu vreo 8 ani încă s'au mai adunat cu ocașionea unei petreceri sociale, sərbată aici în Alba-Iulia, vreo 36 fl. ca venit curat pentru o bibliotecă, și banii acestia ajungînd pe mîna advocatului N. B. nici azi nu li-se știe de urmă.

Dacă un om singuratec cutează a lucra în mod așa necorect, din aceasta încă nu a putut să-i tragă învățătura un comitet parochial, care are datorințe sfinte impuse lui din lege față cu bibliotecile școlare și o procedură atât de stricăcioasă nu poate să se ierte unui comitet parochial.

Precum am amintit mai sus, comitetul consistă din oameni simpli, — plugari fără carte, — eară inteligența este exclusă, dar nici familiile vechi și mai de frunte nu au noroc a fi reprezentate în acest comitet parochial, ales cu ședuli roșii făcute de Ioan Cirlea și folosite de oameni nepunoscători de carte. Aici dar numai voința acestui om este decisivă și faptele sus enumerate pornesc din al lui cap, secundat fiind de cei doi epitropi, despre al căror caracter bisericesc va fi destul a aminti aceea, că unul din ei în Vineria sfințelor Pasci din anul acesta, care a cădut pe 1 Maiu st. n. nu s'a sfiit, ca în dori de dîu să iee parte ca musician al pompierilor la tîmbălul îndatinat și a face să-i răsune bombardonul în auđul tuturor.

Mi-aduc aminte, că Ioan Cirlea în coloanele „Tribunei” a făcut provocare cătră publicul român, că de i-se va vedé, că el e membru contributor la „EMKE” maghiar, el va solvi spre un scop românesc 500 fl. Cred că a venit timpul a-și refu acest obligăment, deoarece-ce în tot comitatul Albei-inferioare nu există o persoană cu numele Czeglédi János, care se contribuie 10 fl. la „Kultur-Egylet”-ul maghiar, însă în listele acelei societăți în tot anul figurază un Czeglédi János ca contributor de pe teritorul Albei-inferioare, și se știe, că Cirlesci voiseră a-și însuși acest nume de Czeglédi cu aspirațiuni de a se arăta de viață neamească. Dovedească dar' C. I., că nu este el acest Czeglédi János, sau plătuescă „Asociațiunii transilvane” acele 500 fl. v. a.

Că numai în dauna Românilor lucră și în serviciul inimicului neamului românesc este, dovedesce și purtarea lui și a aderenților sei cu ocașionea alegerii de învățător la școala confesională gr. or. din Alba-Iulia pe anul 1890/91, făcînd din alegere o geseftărire pentru un măriș, dar' nesuccedîndu-i calculul, la mijlocul anului rămase școala fără învățător, care foarte rău a corăspuns acestei chemări.

La examenul de vară nici președintele comitetului parochial cu atât mai puțin nu s'a prezentat și membrii comitetului parochial, așa că dîna aceea a dovedit o destrăbălare ne mai pomenită în afacerile școlare din localitate, pe care nu o pot întrece nici gaurile cele multe ale turnului bisericii, care acuși are să devină o mină, mergînd lucrul pe calea dorită de cătră consistorul arhidieceșan atunci, când a conces fără pedeapsă, ca să fie calumniati cei mai buni parochieni dela această biserică împreună cu veneratul protopresbiter local, care s'a scărbit până la suflut de o procedură atât de copilărească și trîntăcioasă.

Că la un centru așa de însemnat cum este Alba-Iulia se pot întempele lucruri ca cele mai sus enumerate, este foarte trist, mai virtos când are să se știe, că aceste rele provin dela oameni, care se dice a fi Români, dar' sînt cu musca pe căciulă și trebuie demascați, dacă voim a întimpina răul și a-l vindeca. Unde sînt acum cei doi inteligenți, care au dat frâu celor nepricepuse și i-au sumuțat? Cred ei, că prin spargerea buniei înțelegeri și prin personalități își vor face renume? Se poate, dar' numai Herostrat și l' a căștigat în această formă. Argiru.

CRONICĂ

Vedua Princesă de Coroană Stefania — anunță o telegramă din Viena — a făcut în 7 l. c. a. m. în palatul Coburg o vizită principelui Ferdinand de Bulgaria.

FML-ul Nemesies, care e designat ca cavaler de onoare al regelui sêrbesc Alexandru pe timpul prezenței acestuia în Ischl, a sosit în 7 l. c. din Oradea-mare la Viena.

Numiri. Ladislau Romoșni este numit practician în drept cu diurnă la judecătoria cercuală din Muréș-Oșorhei. — Gustav Szontagh și Alexandru Rauidl, profesori la școala reală superioară de stat din Brașov, sînt numiți definitiv în posturile lor.

La afacerea Ugron-Uzelac. Din Fiume se telegrafează cu data de 6 l. c.: Comisiunea mixtă exmisă în afacerea Ugron-Uzelac, precum și în cauza demonstrațiunilor întempele în timpul petrecerii Maiestății Sale aici, și-a ținut prima sedință astăzi. Această comisiune e compusă din consilierul ministerial Ludovic Jekelfalussy, consilierul de poliție Antoniu Strauss, podesta Ciotta, secretarul ministerial baron A. bele, apoi un maior și un căpitan din reg. de inf. nr. 79.

Un consul austriac-sinucigaș. Cetim în „Naționalul” (28 Iulie v.): Prin fir telegrafic primim din Iași știrea, că consulul austriac Pietska s'a sinucigat azi-dimineața pe la oarele S. Ieri consulul, după-ce s'a svedit, a scris toată noaptea. Azi-dimineața el și-a tras un glonț în inimă.

O mare nenorocire s'a întemplat dîlele trecute în Chițu-Mădăruș. Cinci fete ale baronului Bela Horváth, însoțite de guvernanta lor, au mers să se scalde în riul Nirășten. În decursul scaldei au observat, că sînt duse de apă fără de veste într'un vârtej alund. La strigătele lor de groază, morarul din apropiere s'a aruncat în apă între moarte și viață și a scăpat din ghiara morții pe guvernanta și cele două copile mai mari; celelalte trei fete mai mici, cufundându-se în apă, n'au putut fi mântuite.

Importul de vite din România în Austria. În sedința din 7 l. c. a consiliului comunal din Viena consilierul Wimberger a făcut următoarea propunere: Primarul este rugat, ca puîndu-se în fruntea unei deputațiuni a consiliului comunal, să aducă la cunoștința ministerului de comerț, că consiliul comunal consideră existența mai departe a opririi importului de vite din România ca o nenorocire însemnată pentru poporațiunea Austriei și cu deosebire pentru Viena, că consiliul comunal dorește grabnică ridicare a acestei opriri și în fine, că Excelența Sa ministrul de comerț până la o regulare definitivă a acestei afaceri va dispune cel puțin provisorice, ca importul de vite din România să fie posibil direct la Viena.

Teatru de liliputani în Sibiu. În dîlele viitoare o trupă de liliputani sub direcțiunea dlui Max Mauthner va da în orașul nostru mai multe reprezentațiuni. Această trupă de liliputani își dă reprezentațiunile sale cu concursul a 30 persoane. Liliputanii nu sînt pitici monstruoși, care se ved pe la țiguri și prin panorame, ci nisece oameni mici, frumoși și culți, care după chemarea și micimea lor s'au constituit într'o societate teatrală. Ei produc senzațiune nu numai prin micimea și înșeșeta lor, ci și prin talentul lor teatral excelent și sînt astăzi cei mai mari interpreți ai comedilor, operetelor comice etc., și formează totodată una dintre cele mai mari trupe de ensembles, care cercetează orașele europene. Piticii și piticele, în număr de 9, sînt care de care mai neîntrecuți în arta lor și posed voci excelente. Repertoriul liliputanilor cuprinde 12 piese și anume comedii cu cântece și cu joc, apoi operete etc. Detaliu se pot vedé în afișurile de dî.

Zăpadă în August. O telegramă din St. Moriz cu data de 6 l. c. raportează: Scaldă și satul St. Moriz zac de ieri sub zăpadă adîncă.

Regele României a plecat Sâmbătă dimineața la oarele 10 din Sinaia la T. Oca. După ce va visita salinele și penitenciarul din T. Oca, regele Carol va sta o zi și la Slănic, ear' Marți seara se va întoarce la castelul Peleş în Sinaia.

Universitatea din București va fi reprezentată la congresul de geologie ce se ține la Washington prin d. Grigore Ștefănescu și St. Sibleanu, care au și plecat deja în America.

Portretele nemuritorilor I. C. Brătianu și V. Alexandri. Cetim în "Voința Națională": S'a depus la redacția ziarului nostru un tablou, fotografia fidelă a ilustrului cetățean I. C. Brătianu, editat de administrația ziarului "Universul". Fotografia este cât se poate de reușită. Di N. Gr. Gorovei a fost însărcinat de administrația "Universului" cu vinderea acestui tablou, cum și cu acela al poetului Alexandri. Un tablou cu ramă se vinde 15 lei și fără ramă numai 5 lei. Preste câteva zile di Gorovei va pleca în județe pentru desfacerea acestor tablouri.

O nouă secție a "Ligei pentru unitatea culturală a tuturor Românilor" se va înființa, — spune "Naționalul", — la Câmpulung.

Ministru plenipotențiar al României la Petersburg în locul dlui Emil Ghica, se vorbește cu stăruință în cercurile politice din București, va fi trimis di Alexandru Em. Lahovari, fost secretar general al ministerului de externe și care acum în urmă fusese însărcinat cu o misiune de încredere prelungă familia regelui Carol la Sigmaringen.

Noul secretar general al ministerului român de culte și instrucțiune publică. Dărele oficiale din București anunță, că secretar general al ministerului instrucțiunii publice și cultelor, în locul dlui G. I. Ionescu-Gion, demisionat, va fi numit di Paladi, actual profesor și director al liceului din Iași.

Artiști americani în călătorie. "Românul" scrie: Preste două sau trei zile au să intre în România pe Dunăre la Verciorova trei artiști americani. Ei vin din Germania, dela Passau, într'o simplă luntriță. Doi dintr'înși sunt pictori vestiți, ear' al treilea este scriitor. Numele pictorilor este Frank D. Millet, directorul academiei de bele arte din New-York, ear' celalalt Alfred Parsons, cel mai vestit peisagist englez. Ei călătoresc cu scop de a face studii pe valea Dunării. Se vor duce până la Marea-Neagră, schițând pretutindeni ce vor vedea mai frumos și mai distins. Schițele, împreună cu descrierea peisajilor vor fi publicate întâiu în "Harper's Magazin", cea mai răspândită revistă americană ilustrată, ear' după aceea numiți artiști vor scoate în volum rezultatul călătoriei lor.

"Dă pâne, împărate!" O telegramă din Berlin împărătească, că în 6 l. c. a fost confiscată acolo o broșură volantă cu titlul "Dă pâne, împărate!" Autorul Florian Geyer, aderent al partidului conservator, tractează în scrierea sa miseria ce domnesce în Germania.

O epistolă a exregelui Milan. Ziarul parisian "L'Éclair" publică o epistolă foarte interesantă, pe care fostul rege s'erbese a scrie-o în anul 1887 cătră o domnișoară, amicică a lui. Între multe altele exregele Milan scrie în acea epistolă și următoarele: "Într'adever soartea mea e deamnă de compătimit. De toate părțile mă încungiură dughmani, dar' cel mai obrasnic dintre acestia este soția mea proprie, pe care mai întâiu am făcut-o ducesă, apoi am luat-o de soție. Crede-mi, iubită amicică, că Xantippe a fost un ânger desevit și prelungă această furie româno-rusă. Blăstămată fie ziua aceea, în care am condus-o înaintea altarului, blăstămată fie această amărită femeie, care m'a făcut pe mine atât de nefericit!..." După mai multe expectațiuni epistola se ocupă de arindul ei ministrii. Despre Garașanin și generalul Horvatovici vorbește ca despre nișce canali. Chiar și pe Risticul îl amintesce de dușman, în care a te încrede nu te poți. Numai despre un singur om vorbește cu o recunoștință necondiționată și fără nici o mânie. Acest bărbat este Kristici, despre care țice, că prin el se va scăpa de Natalia Kecksbo.

Metropolitul grecesc din Ueskub (Sârbia-vechie) a demisionat din cauza unor diferențe cu biserica bulgară și cu autoritățile turcesci.

Țarul Rusiei, după-cum se telegrafează din Petersburg cu data de 7 l. c., va călători în 20 l. c. la Copenhaga. Prezența fa miliei Țarului în Fredensborg e socotită la 2 luni. Reîntoarcerea la Petersburg va urma preste Berlin.

Manevrele cele mari rusesci din toamna aceasta se vor ține după dispozițiunile cele mai noue între Modlin, Zegrze și Varșovia. Numărul oficerilor superiori francezi, care vor asista la aceste manevre, va fi de astădată mai mare ca de obicei. Alte state încă vor fi reprezentate.

Schimbari în diplomația franceză. "Jurnal Oficial" din Paris publică numirea contelui Montebello ca ambasador la Petersburg, mai departe aceea a lui Cambon ca ambasador la Constantinopol și a lui Kuston ca ambasador la Madrid.

Starea sanitară a alienatului rege bavarez s'a agravat din nou. Că în starea lui spirituală va intra o îmbunătățire, în privința aceasta părerile medicilor demult sânt nefavorabile. De un timp încoace și sănătatea lui fizică a degenerat în mod însemnat. De present starea nenorocitului rege e de atare, încât zile întregi nu mănâncă nimic. Medicii întrebunțează o mulțime de mijloace, ca să-l facă să mănânce. Dacă apucă odată la mâncare, apoi mănâncă atât, încât trebuie medicii să intervină. O bună părticică din timp alienatul rege o petrece cu jocuri de copii.

Cassarea băncii de joc din Monte-Carlo. Din Nizza se anunță, că banca de joc din Monaco cu reședința în Monte-Carlo nu va mai ave vicia lungă. Ducele de Monaco nu voesce adevă să reînvoiască contractul băncii de joc cu familia Blanc. Și aceasta din cauză, că ducele de Monaco căsătorindu-se cu vedușa avutului duce de Richelieu, nu mai are lipsă de venite băncii de joc. De altminteală se vorbește, că statele vecine Italia și Franța ar fi declarat în formă hotărâtă ducelui de Monaco, că nu sufer mai departe la granița lor o astfel de bancă de joc. Fără îndoială sistarea acestui institut neuman de câștig va fi o mare binefacere pentru mulți oameni avuți, cuprinși de patima jocului de cărți și a ruletei. Căci câte vieți de om nu vor fi salvate!!

Rectificare. În telegrama din Budapesta a nrului nostru de Duminecă s'a străcurat o greșală, țicându-se, că sesiunea parlamentului va fi "prolongită" până la 3 Octombrie, în loc de a fi "prorogată", adevă aminată până la acel termen.

Rectificare. În telegrama din Budapesta a nrului nostru de Duminecă s'a străcurat o greșală, țicându-se, că sesiunea parlamentului va fi "prolongită" până la 3 Octombrie, în loc de a fi "prorogată", adevă aminată până la acel termen.

VARIETĂȚI.

(Traiul împăratului chinez.) Un țiar din Peking aduce câteva amănunte interesante asupra traiului ce duce împăratul Chinei.

Vara ca și iarna, împăratul se scoală pe la oarele 3 dimineața, și după-ce bea un păhar de lapte, se închină într'unul din templele sale.

Apoi cetesce telegramele finalilor sei dignitari, care trebuie să-i trimită direct raporturile lor.

Pe la șapte oare ia dejunul. Apoi primesce pe ministrii sei, cu care se chibzuesce asupra diferitelor afaceri de stat.

Pe la unsprezece oare, sau petrece în harem, sau se plimbă în grădină. Printre ciururile două și trei se servesc prânțul, apoi împăratul se retrage în apartamentele sale, unde cetesce și scrie până pe la apusul soarelui, când se culcă.

La fiecare trei ani, fiicele tuturor guvernatorilor din provincie sânt chemate la Peking și împăratul alege dintre ele pe cele care-i plac mai mult.

În haremul împăratului Chinei sânt preste 1500 de cadine, dar' numai două din ele poartă titlul de împărăteasă.

Una ocupă aripa răsăriteană a palatului și cealaltă aripă apuseană și se numesce cea dintăiu "împărăteasă răsăriteană", și cea a doua "împărăteasă apuseană".

Mai sus decât ele în rang, stă "împărăteasa mamă", care se bucură aproape de aceleași onoruri ca și împăratul.

Din public.*

Mulțumită publică. În urma apelului nominal al comitetului de ajutorare pentru nefericiții prin foc din Iosșel, publicat în nr. 64 al preșintului țiar "Tribuna", — președintele comitetului a primit în 20 Iunie a. c. frumoasa sumă de 174 fl. 86 cr., care sumă s'a și distribuit celor arși.

Această frumoasă sumă s'a colectat: prin dl. Eremie, student în Berlin 8 fl. 40 cr.; dl-soara Antoineta Ivașcu din Abrud 104 fl. 46 cr. și dl. Aurel Gogonea, inv. în Seliște 12 fl., ear' institutul de credit "Economul" din Cluj a donat 50 fl.

Deci în numele comitetului de ajutorare pentru nefericiții prin foc din Iosșel viu și pe această cale a exprima cea mai profundă mulțumită atât domnilor colectanți Eremie, student în Berlin, și domnului A. Gogonea, inv. în Seliște, și îndeosebi domnișoarei Antoineta Ivașcu din Abrud, — cât și domnilor contribuenți, care au contribuit în listele dlor colectanți și care n'au întărțiat a voni cu denarul lor în ajutorul acestor nenorociți, — precum și marinimoasei direcțiuni a institutului de credit "Economul" din Cluj. În fine primească mulțumita noastră on. administrățiune a "Tribunei" pentru manipularea și expedarea sumei de 174 fl. 86 cr.

În numele comitetului: George Frugia, învățator.

* Pentru cele cuprinse în rubrică: aceasta redacția nu primesce răspunderea.

Bibliografie.

A apărut de sub tipar: "Aritmetica elementară" pentru trebuința școlărilor clasei I. și II. primară de ambe sexe, metod inductiv, lucrată de G. E. Lăiniceanu, institutorul clasei II. a școlii primare de băieți nr. 3 (Cuibu cu Barză) din București.

În curând va apăre și partea a II-a pentru clasele III. și IV. primară. Se află de vânzare la librăria universală Alcalay, calea Victoriei în București.

"Familia". Apare în fiecare Duminecă în Oradea-mare. Proprietar, redactor și editor Iosif Vulcan. Anul XXVII. Nr. 30 dela 28 Iulie (9 August) are următorul cuprins: Museu pentru îmbrăcămintele românești. Dr. At. M. Marienscu. — Ochi ceresci și pământesci. Poesie de Rădulescu-Niger. — Memoriile unui spânzurat. Novela de Gr. Mărunțean. — Doine și hore din Maramureș. — Giuvaierul regiinei. Comedie într'un act de Al. Dumas fiul. Trad. de N. A. Bogdan. (Urmare și fine.) — Salon: Domnul doctor. Anecdota populară. De Aurel Iana. — Academia-Română. — Statua lui Mihai-Viteazul în București. (Cu ilustrațiune.) — Alexandru Dumas acasă. (Cu ilustrațiune.) — Biserică și școală. — Ce e nou? — Oglinda lumii. — Posta redacțiunii. — Călimdarul săptămânii.

"Foaia Diecesană". Organ al eparchiei gr.-or. române a Caransebeșului. Apare în fiecare Duminecă. Redactor Ioan Ionaș. Anul VI. Nr. 30 dela 28 Iulie (9 August) 1891 are următorul cuprins: Explicarea faptelor sfinților apostoli. De Mihai Juica, preotul Sreditei-mici. (Urmare.) — O călătorie în satele românești din Istria. De Teodor T. Burada. (Urmare.) — Moartea lui Mihail Kogălniceanu. — Instrucțiune practică despre purtarea socoteliilor și administrarea averilor bisericesci. De Traian Barzu. (Urmare.) — George Dogar. — Varietăți. — Concurse.

Extrase din foi bisericesci și școlastice. Posturi vacante: — Un post de învățator la școala greco-romană din Ciacova (diecesa Caransebeșului). Emolumentele anuale împreună cu acest post sânt: 500 fl. salar fix; 50 fl. pentru încălzirea școlii și a locuinței învățatorului; 20 fl. ca notar al comitetului școlar; 6 fl. pentru scripturistă; 2 1/2 jugere de pământ arător spre folosință; dela înmormentări unde va fi pofit 50 cr.; locuință în natură. Recursele sânt a se trimite la comitetul școlar gr.-or. român din Ciacova până în 2/14 August a. c.

LOTERIE.

Tragerea din 8 August s. n. Budapesta: 47 69 5 88 80

Călimdarul zilei.

30 Iulie (11 August) 1891

Iulian: Sila și Silvan Gregorian: Susana. Soarele: căsare 4.59, apune 7.10

Buletin meteorologic.

Sibiu, 10 August n. 6 oare dimineața.

Table with 4 columns: Observații, Diferența din prețiu, Temperatura după Celsius, Maximul și minimul temperatură, Direcția ventului. Row 1: 787.2, 0.0, +13.2, +22.6+10.6, NV.

Din țeară 8 August n. 7 care dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiun. atmosfer. în mm. (Mediul lunar 754.7), Temperatura Celsius, Vântul (direcția și tăria). Rows: Budapesta, Sămar, Cluj, Orșova, Arad, Panciova.

Sosiți în Sibiu.

La 10 August n.

Hotel "Neurhrer". Blamer din Yucovar. Contele Gatterburg din Insbruck Cizmer, inginer, din Avrg. D-na Luksaci din București. L. Bergay, secretar de finance din Turda. A. Schuller din Brașov. Nathan, fabricant din Porumbac. Handt, privat, Bretter, juvelier, ambli din Viena. Lebo și Pik din Viena, Kappel din Oradea-mare, comercianți.

Hotel "Melter". Bar nul Raszke, locotenent din Brașov. Langhammer, inginer din Mercurea. Pindur, econom din Cărtășoara. Linassi, cu soția, din Arad. Saekula, inspector general din Budapesta. Dr. Linz și Fedefeld, din Mediaș. George Dietzl și Carol Dürri, funcționari din Budapesta.

Hotel "Haberman". Conrad Riedel, oficial de edilitate din Făgăraș. I. Keinrwalder, cu familia, și F. Wagmeister din Eppan. C. Milasch din Laibach, lucrători la căile ferate.

Economie.

Spriginirea industriei indigene. La scirea adusă în numărul țiarului nostru de Sâmbătă despre furnisarea pentru armată rezervată industriei mici mai adaugem următoarele detalii: Singurataci industriași pot primi furnitură pentru prețul de minimum 500 fl. și maximum 1500 fl. Dacă la furnisare participă tovarășii de industriași mici, în cazul acesta ofertului e a se alătura o consemnare a numelor membrilor. Pe seama tovarășiiilor se acordă furnitură numai în acea măsură, ca pe fiecare membru al tovarășiei să vină o parte de 500 fl. Trimiterea de mostre nu se pretinde. Ofertele afară de vadiu au să fie provădate cu timbru de 50 cr. și au să fie compuse după formularul cuprins în publicațiune. Concesiuni excepționale, de care s'au acordat la prima încercare unor industriași, și anume de a se primi specii ce nu corăspund mustrelor, nu se vor mai acorda și ori-ce cerere în această privință va fi respinsă din considerări militare. Alte deslușiri se pot cere dela camera comercială din Brașov.

Filoxera. Se anunță, că teritorul viilor comunelor Pellért (ctul Baranya), Rebenbeřg și Duplai (ctul Timiș) în urma infecțiunii prin filoxeră, s'a închis.

Recolta în Bosnia. Asupra recoltei în Bosnia extragem din un raport al lui "Pester Lloyd" următoarele: Sămănăturile au fost tare înapoiete din cauza timpului nefavorabil; recolta e deci mai slabă ca cea din anul 1890. Grăul va da mai puțin cu 15 procente ca în anul trecut, adevă 50 milioane de oca față cu 62 în anul trecut. Săcara va da 10 milioane oca față cu 12 în anul trecut. Ovășul e foarte bun, se speră cel puțin 35 milioane oca față cu 31 în 1890. Prunele nu promit mult în unele ținuturi, dar, în general se contează la 80 mil. oca față cu 48 în 1890. Porumbul nu s'a putut sămăna la vreme și de aceea culesul va fi târziu; până acum e însă bun. Fân e mai puțin cu 20 procente ca în 1890.

Insolvențe. Reuniunea creditorilor din Viena anunță următoarele insolvențe: Zelina Feith în Iaslo; David Hochstein în Tarnov; Samuil Rosen în Wyliczka; Ioan Petrovici în Petrinia; Iuliu Hirschljun. în Glina; Antonia Pollak în Viena.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 25 Iulie v. 1891. Perlea lui G. Mendl, grâu 1975 hect., 13.25 lei. Perlea lui G. Mendl, grâu 2050 hect., 13.30 lei. Perlea lui G. Mendl, grâu 2000 hect., 13.25 lei. Cuculeis lui Millas, grâu 2750 hect., 13.65 lei. Portocala lui Feitler, grâu 1000 hect., 14.65 lei. Perlea lui Silberstein, sēm. de in 350 hect., 15.— lei. Sassu lui Vechsler, porumb 1100 hect., 9.70 lei. Gussi lui Frischman, porumb 1750 hect., 10.— lei. Cottis lui Frischman, porumb 1300 hect., 9.65 lei. Bach lui Frischman, porumb 700 hect., 9.10 lei.

Pretul mărfurilor.

Piața din Brașov dela 7 August. Grâu frumos hect. fl. 7.20, de mijloc 7.—, mai slab 6.90, grâu mestic fl. 4.50, săcără frumoasă fl. 4.60, de mijloc fl. 4.30, mai slab —, orz frumos fl. 4.—, de mijloc 3.80, ovăș frumos fl. 3.—, de mijloc 2.80, cucuruz fl. 4.70, mălaiul fl. 4.80, mazărea fl. 6.—, linteia fl. 7.20, fasolea fl. 4.80, sēm. de in fl. 11.—, sēm. de căneapă fl. 5.50, cartofi fl. 1.10, carnea de vită p. chilo 48 cr., carnea de porc 48 cr., carnea de berbec 32 cr.

Tirgul de rimători în Steinbruch.

În 2 August n. s'au notat: unguresci bătrâni grei — cr. până — cr., unguresci grei tineri 4 1/2 cr. până 48.— cr. de mijloc 47 1/2 cr. până 48.— cr., ușori 49.— cr. până 50.— cr., marfă țerănească grea — cr. până — cr., de mijloc — cr. până — cr., ușoară 49.— cr. până 05.— cr., românești, de Bakoyn, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr., până — cr., transito ușori — cr. până — cr., transito sârbesci grei — cr. până 48.— cr., transito de mijloc — cr. până 48.— cr., transito ușori 48.— cr. până 48 1/2 cr.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 8 August n. 1891.

Table with 4 columns: Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr., Săminte, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. Rows: Grâu, Bănățeneș vechi, Grâu dela Tisa, Grâu "Pesta", Grâu de Alba-Reg., Bacica, Grâu ung. de Nord.

Table with 4 columns: Săminte, vechi ori noue, Soim, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. Rows: Săcără, Orș, Ovăș, Cucuruz porumb, Meiu, Hrișcă.

Table with 4 columns: Măruș pe 100 chilogr., Grâu, Căcioră, Ovăș, de primă, de toam., de primă, de toam., Real per 100 chilogr., Prețul per 100 chilogr. Rows: Grâu, Căcioră, Ovăș.

Table with 4 columns: Producție diverse, Soim, Prețul pe 100 chilogr., Prețul pe 100 chilogr. Rows: Sēm. de trif., Oile de rap., Uns. de porc, Slănină, Său, Prune, Lieta, Miere, Căsar, Spirit.

Cursul pietei din Sibiu.

Din 10 August n. 1891.

Table with 4 columns: Hartie-monetă română, Lire turcesci, Imperiali, Ruble rusesci, Camp, 9.80 vënd., 10.45, 9.45, 1.24.

Bursa de Budapesta.

Din 8 August a. 1891.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriacă, Impunutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Bonuri rurale ung., Obligățiunile desp. regalilor, Impunut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghadin, Renta de hârtie austriacă, de aur austriacă, Losurile austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., Scrieri financiare ale institut. de cred și economii.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 25 Iulie v. 1891. Perlea lui G. Mendl, grâu 1975 hect., 13.25 lei. Perlea lui G. Mendl, grâu 2050 hect., 13.30 lei. Perlea lui G. Mendl, grâu 2000 hect., 13.25 lei. Cuculeis lui Millas, grâu 2750 hect., 13.65 lei. Portocala lui Feitler, grâu 1000 hect., 14.65 lei. Perlea lui Silberstein, sēm. de in 350 hect., 15.— lei. Sassu lui Vechsler, porumb 1100 hect., 9.70 lei. Gussi lui Frischman, porumb 1750 hect., 10.— lei. Cottis lui Frischman, porumb 1300 hect., 9.65 lei. Bach lui Frischman, porumb 700 hect., 9.10 lei.

Bursa de Viena.

Din 8 August n. 1891.

Table with 4 columns: Renta de aur ung., Renta de aur austriacă, Impunutul căilor ferate ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung., Bonuri rurale ung., Bonuri rurale ung., Obligățiunile desp. regalilor, Impunut cu premiu ung., Losuri pentru regularea Tisei și Seghadin, Renta de hârtie austriacă, de aur austriacă, Losurile austriace din 1860, Acțiunile băncii austro-ungare, de credit ung., Scrieri financiare ale institut. de cred și economii.

Bursa de București.

Table with 4 columns: 24 Iulie st. v. — 4 oare p. m., Căsar, Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, (Schuldverschreib.), Oblig. de stat. G. E. R. 6%, Renta rom. (Rur. conv.) 6%, Impunutul municipal 5%, Scrieri financ. rurale 7%, Scrieri financ. rurale 5%, idam urbane 7%, 6%, 5%.

Banca Nat. (500 lei v. s. intr.).

Table with 4 columns: Banca Nat. (500 lei v. s. intr.), Soc. Dacia-Rom. (250 lei v. s.), Soc. de Asig. Nat. (200 lei v. s.), Soc. rom. de reasig., Soc. r. de con. (250 lei v. s.), Oblig. Cassai Pensiunilor, Agio, Schim.

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Baltes.

